

Aktuelt fra departementet

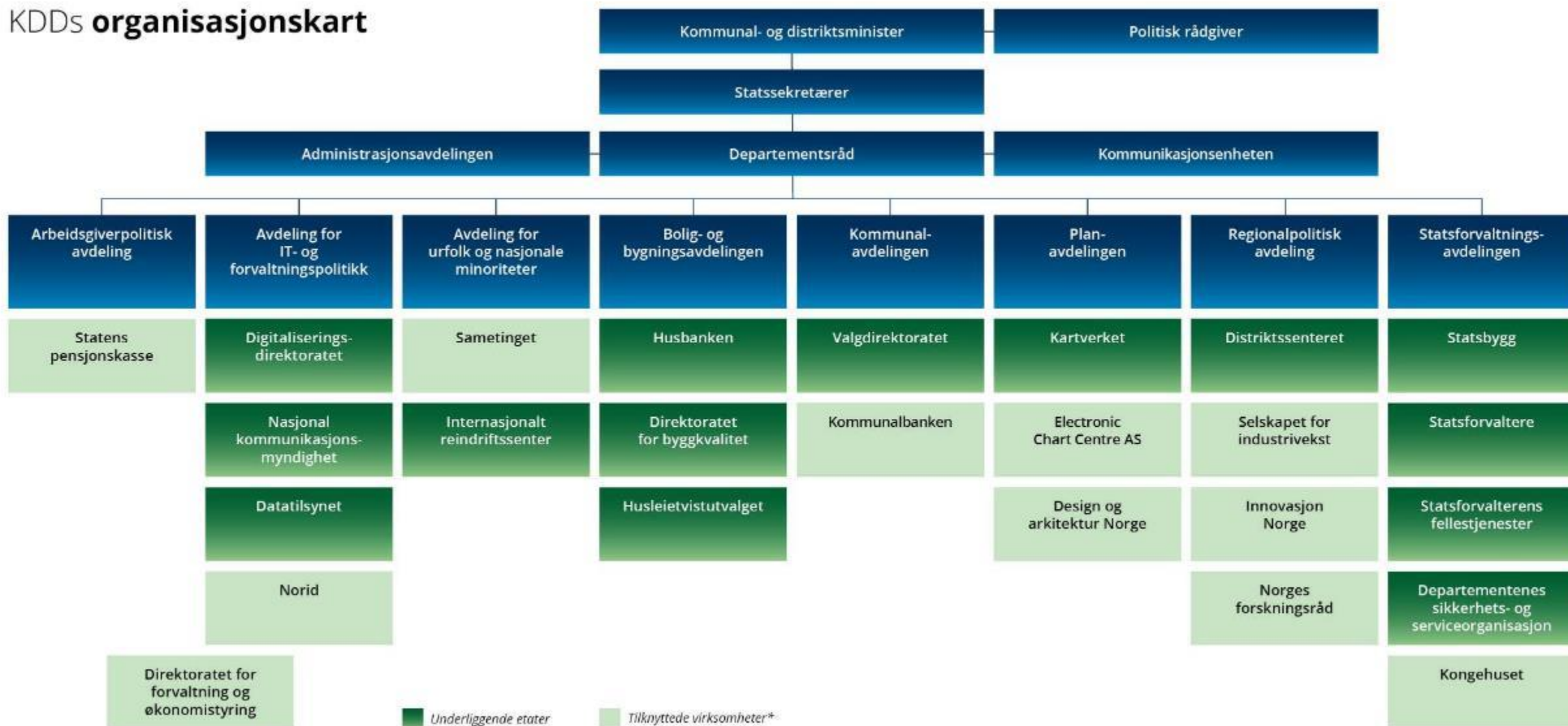
Planavdelingen

Ekspedisjonssjef Jarle Jensen

Tromsø, 8. november 2022

KDDs organisasjonskart

* Selskap eid av KDD (Kommunalbanken, Norid og Electronic Chart Centre AS), uavhengige institusjoner som mottar budsjettmidler over KDDs budsjett (Sametinget og Kongehuset), virksomheter under andre departementer som mottar budsjettmidler og oppdrag fra KDD (DFØ, SIVA, Innovasjon Norge, NFR og Statens pensjonskasse) og stiftelse med basisfinansiering fra KDD (DOGA).

ULIKE PLANUTFORDRINGER

Noen utfordringer...

- En lov (PBL) for hele landet, differensiert praksis
- Nasjonalt – regionalt - lokalt perspektiv
- Statsforvalternes rolle; innsigelser, samordning, klager
- Plankapasitet/kompetanse i kommunene
- Samordning PBL og sektorlover
- Vindkraft - sterkere kommunal styring gjennom plan- og bygningsloven
- Et styrket jordvern, hvordan skal det praktiseres?
- Reguleringsplan versus dispensasjon

• Kampen om matjorda

Nye arealkrevende virksomheter

Søknad om etablering landbasert anlegg for oppdrett av laks i Espevik

Vindkraft og PBL

- Konesjonspliktige anlegg for energiproduksjon er i dag unntatt fra krav om reguleringsplan for større bygge- og anleggsarbeid. Resten av pbl. gjelder.
- *"Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å innlemme planlegging og bygging av vindkraftanlegg i plan- og bygningsloven"* (behandling av vindkraftmeldingen 01.12.2020).
- Videreført i nytt anmodningsvedtak i Stortinget 10.06.2022 ved behandling av energimeldingen 10.06.2022.
- KDD samarbeider nå med OED om felles høringsnotat, lovproposisjon planlegges vår 2023.
- Viktige punkter: Samordning plan- og konsesjonsprosesser, samordning av KU-ene, klageordninger, dispensasjonsregler, statlig plan.

Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)

- Bidra til god koordinering og sammenheng mellom areal- og transportplanleggingen
- Bidra til et godt samspill mellom stat, fylke, kommune og utbyggere
- Bidra til arealeffektiv by- og byutvikling
- Unngå byspredning og nedbygging av store jordbruksarealer
- Foreligger ekstern evaluering. Skal nå revideres og fornyes.

Kvalitet i bygde omgivelser

- Attraktive, velfungerende og inkluderende byer og tettsteder er viktig for innbyggere og næringsliv i hele landet
- Veiledning, kunnskapsutvikling, nettverk, formidling av eksempler og inspirasjon
- Oppfølging *Arkitekturløftet* – for bedre bokvalitet og nabolag:
 - utvikle en mangfoldig planfaglig verktøykasse som bedre treffer både store og små byer og tettsteder
 - øke kompetansen om stedsutvikling og arkitektur
 - vurdere en mer samlet og tydelig nasjonal arkitekturpolitikk

Overvann – Prop. 125 L til Stortinget

- Overvann er en økende samfunnsutfordring
- Prop. 125 L om endringer i plan- og bygningsloven fremmet for Stortinget i juni
- Gir kommunene bedre virkemidler for tiltak mot overvann
- Mål: Forebygge mot skader, sikre helse og miljø og utnytte overvann som ressurs
- Sluttbehandles nå i Stortinget

«Områdemodell» – nytt virkemiddel for privat finansiering av offentlig infrastruktur

- Forslag om fortetting, transformasjon og utbyggingsavtaler var på høring høsten 2021
- Hva er «områdemodellen»?
 - Frivillig verktøy for kommunene i fortetningsområder
 - Mer forutsigbarhet for kommune og grunneier tidlig i planprosessen
 - Hindre «gratispassasjerer»
- Mange og omfattende høringssvar som medfører behov for justeringer.

Mekling om arealplanen: Kommunen setter hardt mot

VLIKS GRUPE: Per Fossen (til høyre) mener at Kongsving kommuner må stå på knea i møte med Statsforvalteren. Flertallet vil ikke ofre noen utbyggingsareal for 2 redde andre. Foto: Christian Mouna

Av Lars Bryne

Publert: 29.01.22 21:11

Del

LAAGENDALSPOSTEN Mandag 14. februar 2022

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sendt et forventningsbrev Dette forventes av kommunen

NYE AKERSHUS BLAD Mandag 14. februar 2022

Mener bygget blir for høyt

Et skred av innsigelser mot disse planene: - Vi går til frontalangrep mot fylket og veivesenet!

NY NÆRINGSOMRÅDE: Fokserød Vest er ment å romme butikker, lager og produksjonsvirksomhet. Illustrasjon: Multiconsult

Av Jan Roaldset

Publert: 09.02.22 21:07

Del

- Kommunedirektøren går til frontalangrep mot de mange innsigelsene til reguleringsplanen for Fokserød Vest. Det er helt riktig, og tøft gjort av administrasjonen. Jeg støtter innstillingen med stor glede, sa leder av hovedutvalget for miljø og plan, Cathrine Andersen (FrP), i februar møtet.

Støy-innsigelse mot Tronrud-prosjekt: - Et prioritert område for boligbygging

NYE TILBYGGING: Tronrudprosjektet er et prioritert område for boligbygging. Foto: P. Tronrud

Av P. Tronrud

Publert: 08.01.22 13:57

Del

Men her er det foretatt hogst Granskogen skulle vernes

- Faren for områdeskred er ikke tilstrekkelig avklart

Sikringsarbeidet må avklares. Det er den store utfordringen for kommunen, som har fått i oppdrag å sikre området. Foto: Lars Bryne

- Flere har vært for, helt til de nå ser hvordan landbaserte anlegg vil se ut i stor skala

Det var greit å være for landbasert oppdrett så lenge det var en diffus tanke, mener daglig leder Øyvind Kråkås i rådgivningsselskapet Havbrukspartner.

Plansaker og innsigelser

Avgjort av departementet

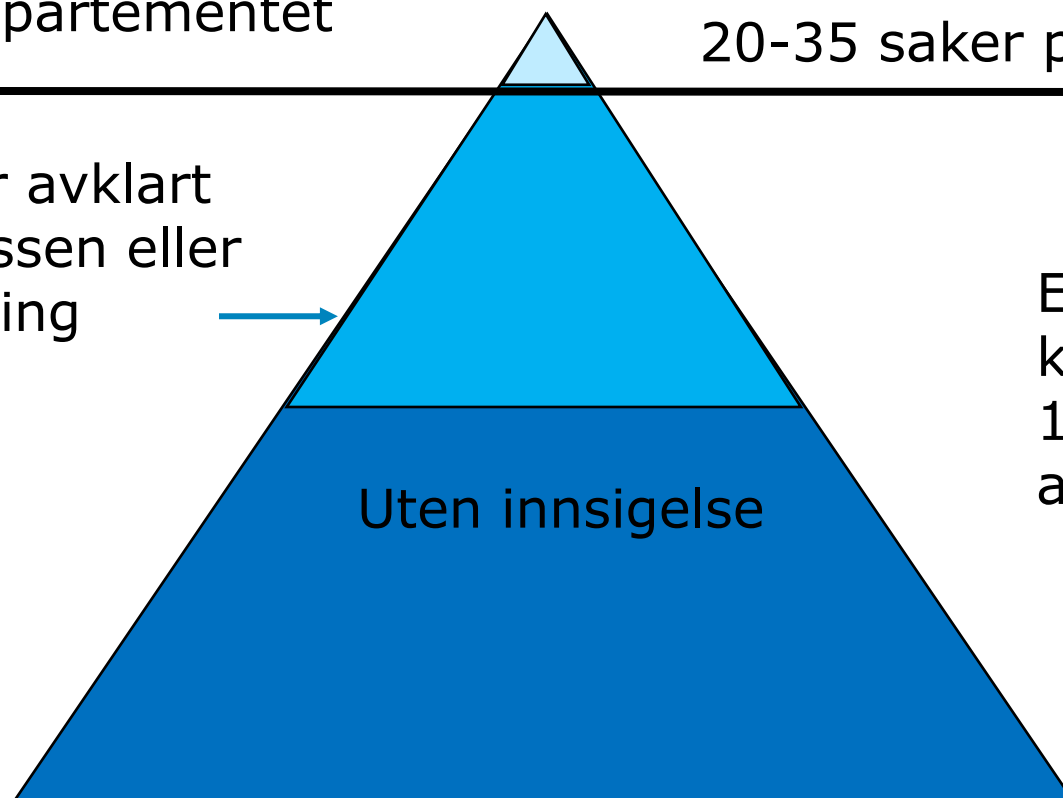
20-35 saker pr år

Innsigelser er avklart
lokalt i prosessen eller
løst ved mekling

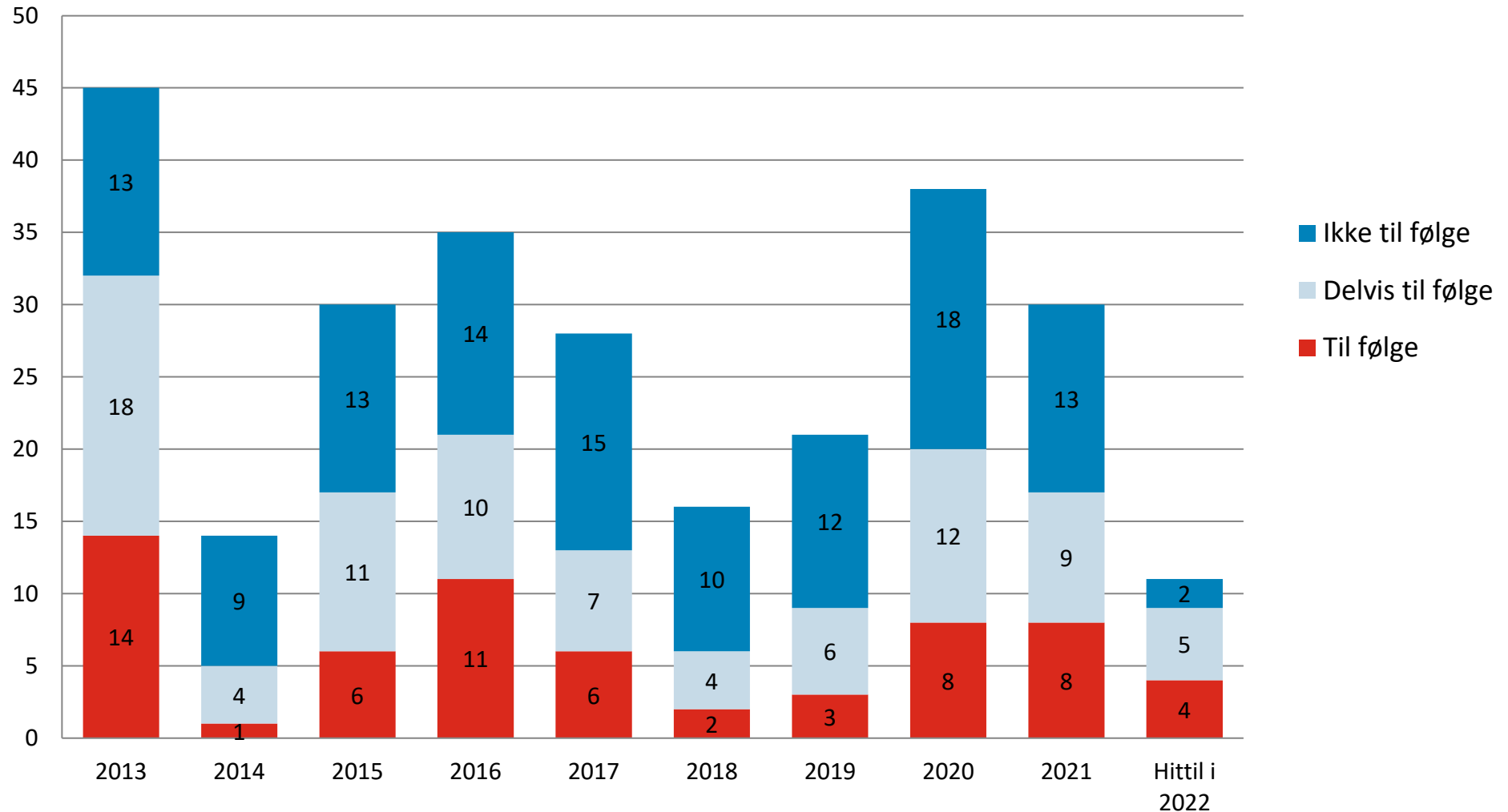

Egengodkjent i
kommunene:
1500 - 2000
arealplaner pr år

Uten innsigelse

Departementets avgjørelser i innsigelsessaker

Saker fra Troms og Finnmark avgjort av KDD

2022

Alta kommune - detaljregulering for Altahøyden industriområde

2021

Harstad kommune - områderegulering for Rødskjær havn

Tromsø kommune - detaljregulering for alpinanlegg i Hakøybotn

Kystplan II Midt- og Sør- Troms - akvakulturlokalitet i Tjeldsund kommune

Harstad kommune - Kystplan II - kommunedelplan - Steinavær

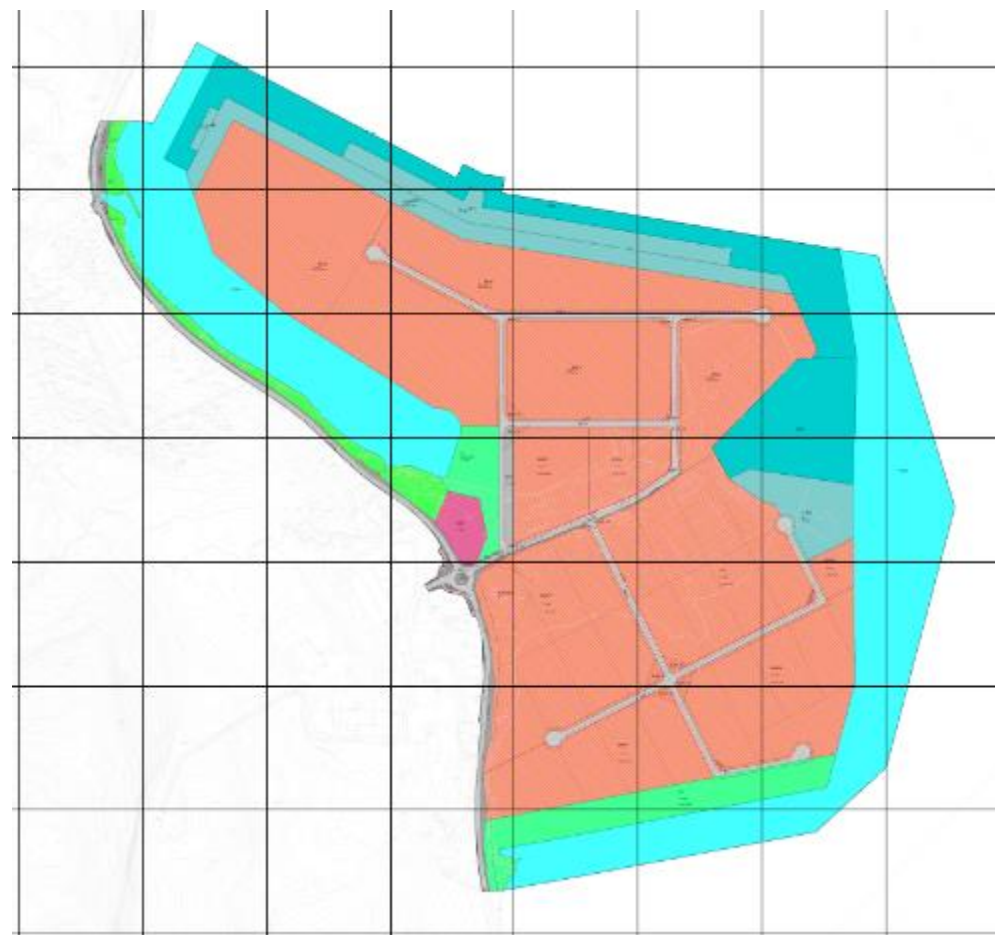
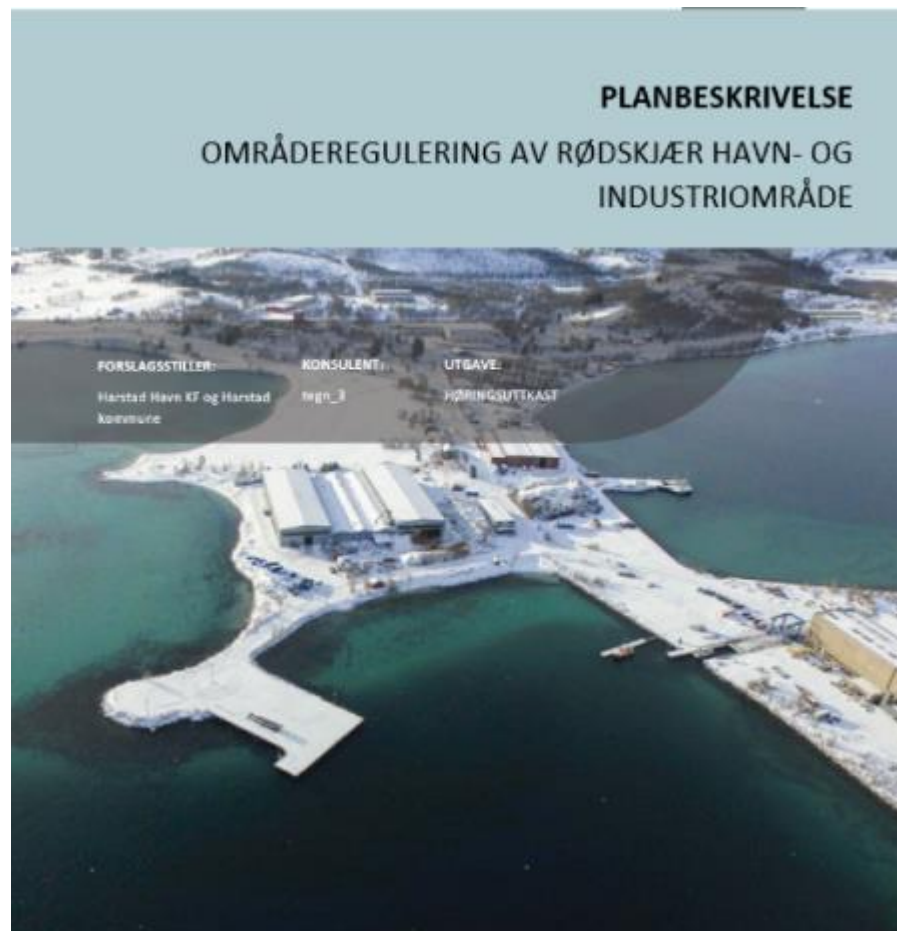
Lebesby kommune - kommuneplanens arealdel for 2019-2035

2020

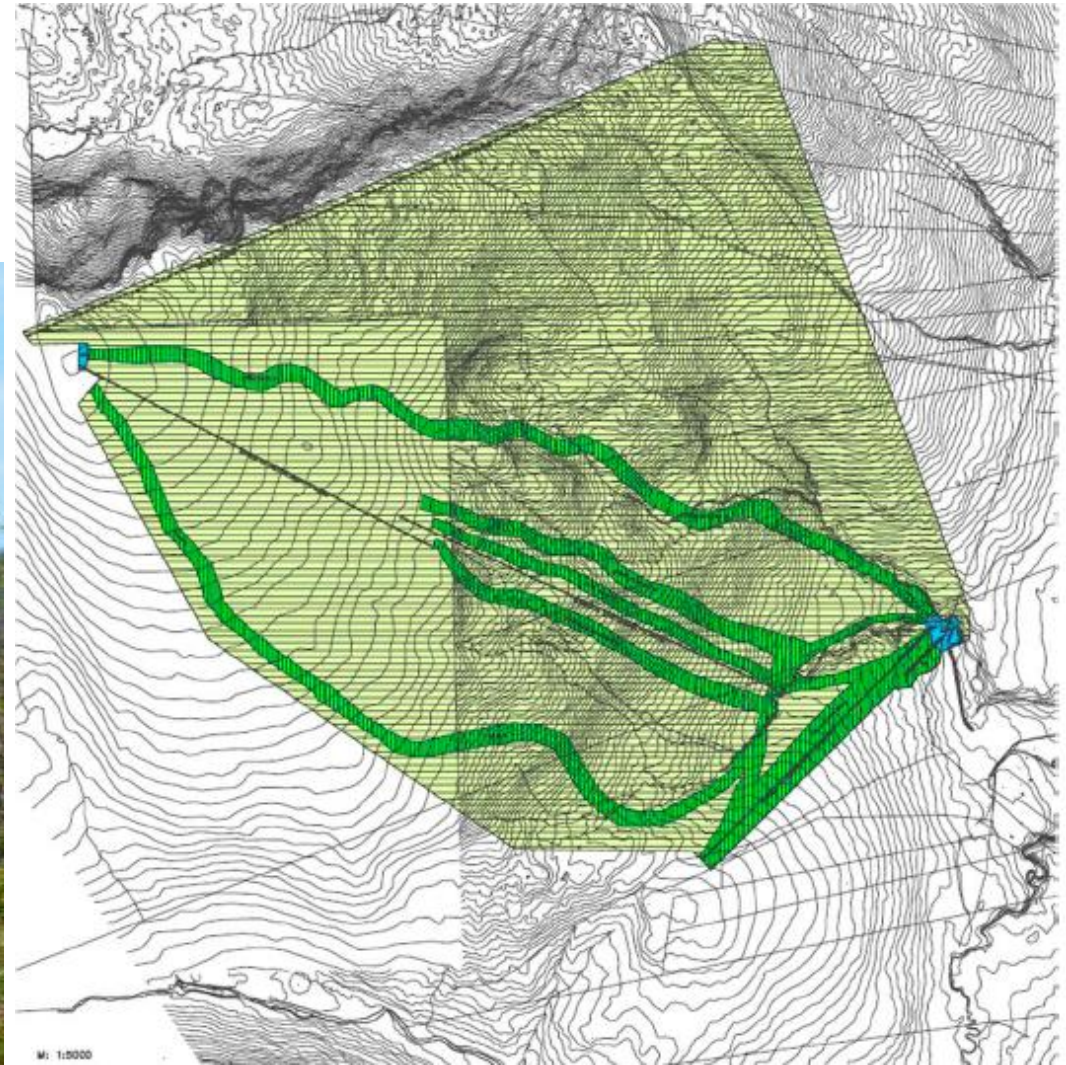
Alta kommune - reguleringsplan for Jordfallet masseuttak

Rødskjær havn - Harstad

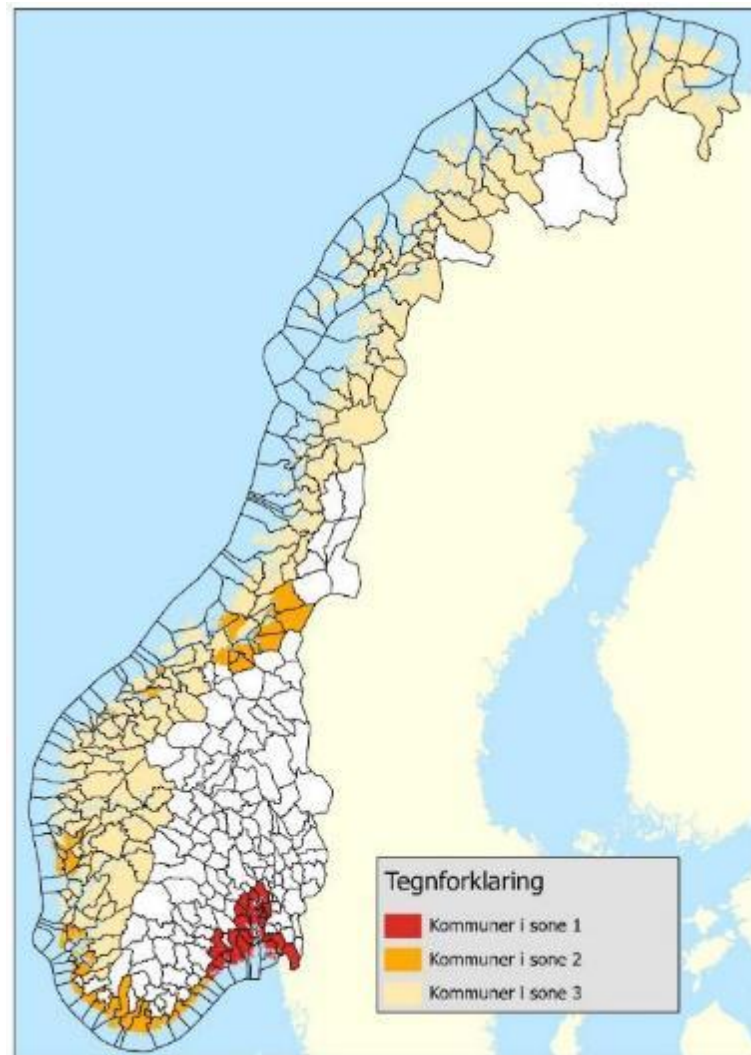

Arctic Center - Tromsø

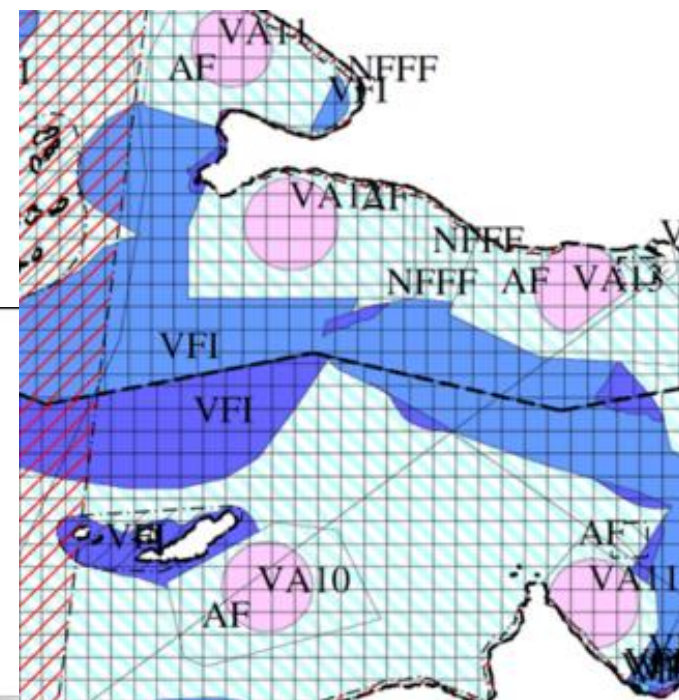
Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen

- SPR utdyper og konkretiserer plan- og bygningslovens bestemmelser om bygging i 100-metersbeltet
- Reviderte retningslinjer vedtatt i mai 2021
- Differensiert forvaltning – ulike føringer i ulike deler av landet ut fra utbyggingspress m.m.
- Kommuner i spredt bebygde strøk med lavt utbyggingspress gis økt handlingsrom (sone 3 og deler av sone 2)

Planlegging i kystnære sjøområder

- Sterkere press på de kystnære sjøområdene
- Satsing på sjøbaserte næringer samtidig som miljøhensyn skal ivaretas
- Økt behov for bedre planavklaringer samordning mellom planer etter plan- og bygningsloven og senere behandling etter sektorlover
- Vurderer behovet for statlige planretningslinjer for kystnære sjøområder.
- [Planlegging i sjøområdene - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Innsigelsessaker relatert til akvakultur som er behandlet av KDD

- Forsvarets skyte- og øvingsområder og forbudsområder i sjø (Forsvarsbygg)
- Innflygning ved flyplass (birdstrike) (Avinor)
- Økologiske funksjonsområder, kvalitetsnorm for villaks (Statsforvalteren)
- Nasjonal laksefjord (Statsforvalteren)
- Annet naturmangfold (koraller), nærhet til sjøfuglområder, forslag til marine verneområder samlet belastning (Statsforvalteren)
- Vannkvalitet – EUs vanndirektiv – vannforskriften §12 – vurdering i arealplaner (Statsforvalteren)
- Natur- og kulturgrunnlaget for sjøsamisk kultur og næring (Sametinget)
- Landbasert oppdrett – landskap og naturmangfold (Statsforvalteren)

Fritidsbebyggelse

- Gir lokale arbeidsplasser og utvidet handels- og servicetilbud i distriktskommuner
- Berører store arealer og må vurderes ift. landbruk, reindrift, naturmangfold, friluftsliv, landskap m.m.
- Pandemien har vist at samfunnsmessige konsekvenser må vurderes grundigere (hyttekontor, helsetjenester, energi, teknisk infrastruktur m.m.)
- Kommunene bør fastsette helhetlig hyttepolitikk i samfunnsdelen
- Ny veileder omtaler viktige hensyn ved planlegging av fritidsbebyggelse

Statlige arealplaner

- Viktig med rask gjennomføring av planprosessen
- Større prosjekt som berører to eller flere kommuner, og der det er stor uenighet mellom kommunene i valg av løsning
- Store konflikter mellom lokale, regionale og nasjonale interesser
- Ønske fra lokale myndigheter at planen behandles som statlig plan
- Noen tidligere statlige planer: E10 Hålogalandsveien, Ringeriksbanen, E39 Stord-Os, E39 Lyngdal Vest-Sandnes, Vossebanen/E16 Arna – Stanghelle, Evenes flystasjon, nytt regjeringskvartal og politiets nasjonale beredskapssenter

Pågående statlige planprosesser

- E39 Stord – Os (reguleringsplan)
- Togparkering Moss og Ski
- Nye Oslo Universitetssykehus Gaustad og Aker

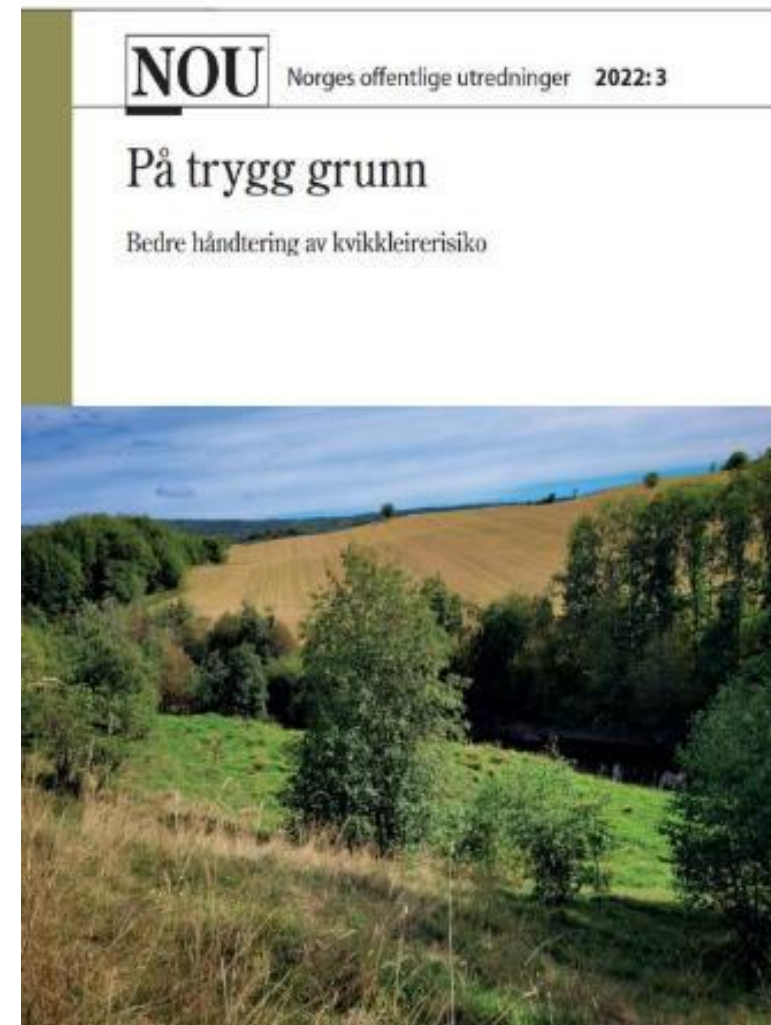

Illustrasjon: JD/Nordic — Office of Architecture

Lov-/forskriftsarbeid og veiledning

- Lovutredninger som berører plan- og bygningsloven:
 - NOU 2022:8 Ny minerallov er på høring
 - NOU 2022:3 På trygg grunn (Gjerdrumutvalget) har vært på høring
- Forskriftsarbeid på gang:
 - Forslag til endringer i kart- og planforskriften
 - Forslag til endringer i arealdefinisjoner/TEK kap. 5
 - Forslag til endringer i matrikkelforskriften
- Oppdatert veiledning
 - Kommuneplanveilederen er oppdatert og også i nynorsk versjon
 - Lovkommentaren er oppdatert
 - Reguleringsplanveilederen publisert i ny versjon september 2022.

Nasjonal detaljert høydemodell

- Hele Norge skannet med laser
- Samfinansiert av 8 departement
- Gratis tilgjengelig for alle på hoydedata.no
- Mange bruksområder
 - Kartlegging av skred- og flomfare
 - Beredskapshåndtering
 - Kulturminneforvaltning
 - Arealplanlegging og utbygging
 - Skogsforvaltning
 - Geologisk kartlegging

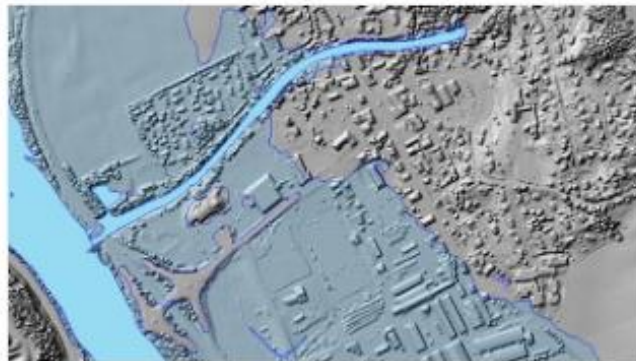

Nytteverdi av høydemodellen

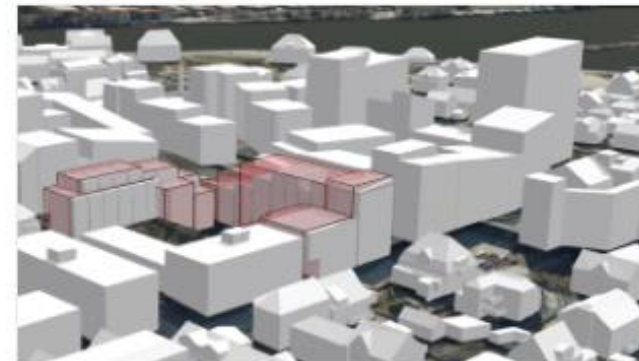
Kulturminneforvaltning

Høydemodellen gir flere fordeler i arbeidet med å registrere og forvalte kulturminner. Høydedata bidrar også til mer effektiv og bedre saksbehandling. Her kan lese mer om dette og hvordan høydemodellen brukes i kulturminneforvaltning.

Klimatilpasning

Som følge av klimaendringer, må vi planlegge og tilpasse bebyggelse og infrastruktur. Den nasjonale detaljerte høydemodellen er et nyttig for å tilpasse samfunnet til havnivåstigning, flom og overvann. Her kan du lese mer om hvordan høydemodellen kan brukes.

Arealplanlegging

For å sikre helhetlig og bærekraftig arealplanlegging kan nasjonal detaljert høydemodell brukes i flere faser i planprosessen. Her kan du lese mer om hvordan flere kommuner har tatt i bruk høydemodellen i arealplanlegging.

Planlegging
etter plan- og bygningsloven

Tema

På disse sidene finner du veiledning til plandelen i plan- og bygningsloven, lenker til nyttige ressurser og en innføring i plansystemet på ulike nivå. Du finner også informasjon om forskjellige hensyn og fagtema som er viktig for god planlegging. Planlegging er viktig for å utvikle bærekraftige samfunn, og sikre felles verdier og grunnleggende levekår for alle.

Veiledning og overordnede føringer til planlegging

På denne siden finner du veiledere om planlegging etter plan- og bygningsloven. I tillegg finner du gjeldende nasjonale forventninger og SIPR. Du finner også beringer, rundskriv, tolkningsuttalelser, lovkommentaren og spørsmål og svar.

Fagtema i planlegging

Fagtema beskriver hvordan forskjellige hensyn og sektorinteresser skal håndteres i planlegging. Vi har samlet en rekke tema som er nevnt i formålsbestemmelsen i pbl, samt i enkeltbestemmelser, forskrifter, statlige planretningslinjer, nasjonale forventninger m.m.

Innføring i plansystemet og prosessene

Her finner du en innføring i plandelen av plan- og bygningsloven og hvordan plansystemet fungerer. Du finner overordnede føringer og veiledning til de enkelte trinnene og delene av en planprosess, enten den skjer i din kommune, fylkesregion eller nasjonalt.

Relaterte tema og innsikt

[By- og stedsutvikling](#) [Kart og eiendomsdata](#)

By- og stedsutvikling

Tema

På disse sidene får du veiledning i hvordan du kan planlegge og utvikle byer og tettsteder til beste for innbyggerne, næringsliv og miljøet. Du finner også verktøy og ressurser som kan være til nytte når du skal gjennomføre planene og tiltakene dine.

Planlegging for attraktiv by- og stedsutvikling

På denne siden finner du veiledning og ressurser til hjelp i planlegging av gode byer og steder. Du får også en oversikt over utvalgte aktuelle nasjonale tiltaksplaner.

Verktøy og ressursmiljøer

Her finner du informasjon om aktuelle verktøy og ressursmiljøer for utvikling og utværing av nye by- og stedsutvikling. Du finner også en oversikt over utvalgte aktuelle nasjonale ressursmiljøer.

Nasjonale tilskuddsordninger

Offentlige og private tilskuddsordninger kan være et godt alternativ til kommunale budsjettar og utvalgte ordninger i forbindelse med utvikling og utværing. Her finner du en oversikt over aktuelle nasjonale tilskuddsordninger med relevant informasjon for by- og stedsutvikling.

Kommunal- og distriktsdepartementet

www.stedsutvikling.no

Kart og eiendomsdata

Tema

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for statens kart- og geodatapolitikk. På disse sidene kan du lese om geografisk informasjon (geodata), tinglysning og tinglysingsloven, og matrikkelen og matrikkellova.

Geodata

Her får du en kort innføring i hva geodata er og hvordan det brukes i plan- og bygningsloven. Du finner også informasjon om kommunal- og distriktsdepartementets rolle som ansvarlig for statens kart- og geodatapolitikk.

Tinglysning

Tinglysning er registrering og opplysning som gjelder fast eiendom og herav utledede rettigheter. Du finner også informasjon om tinglysingsloven og tinglysingsprosessen. Du finner også informasjon om tinglysingsmyndighet og hvem som har ansvar for registrering.

Matrikkelen og matrikkellova

Matrikkelen er det offisielle registeret over fast eiendom i Norge. På denne siden får du informasjon om hva matrikkelen er og hvem som er ansvarlig for den. Du finner også informasjon om matrikkelloven og hvem som har ansvar for registrering og opplysning.

Kommunal- og distriktsdepartementet

www.regjeringen.no/kart

Nyhetsbrev

Frå forsida av rettleiar om planlegging av fritidsbustader
Foto: Bjørn Casper Horgen, NIBKO, og Per Jordaby

Planlegging etter plan- og bygningsloven

Rettleiar om planlegging av fritidsbustader

Rettleiaren gir oversikt over nasjonale føringer og omsyn som er viktige for å sikre ei meir bærekraftig lokalisering, utbygging og bruk av fritidsbustader. I tillegg beskriver den korleis omsyna kan inngå i kommunale og regionale planar. Målet er at rettleiaren skal bidra til ei meir bærekraftig planlegging av fritidsbustader.

[Rettleiar om planlegging av fritidsbustader](#)

Bylivkonferansen 2022

Veilederen om planlegging av fritidsboliger blir presentert på Bylivkonferansen på Betostolen 24.-25. oktober. Årets Bylivkonferanse arrangeres av Bylivssenteret og handlar om nysynstut arealforvaltning og verkøy for bærekraftig steds- og nyteutvikling i fjellområdene.

Ruten er kåra til det mest vellykkede offentlige byrom juryen for [Attraktiv by-prisen](#) har gitt. I Ruten har Sandnes akseptert et demokratisk og inkluderende samlingspunkt som favner hele spekteret av byens brukere og behov. Foto: Sandnes kommune

Sandnes får Attraktiv by-prisen i 2022

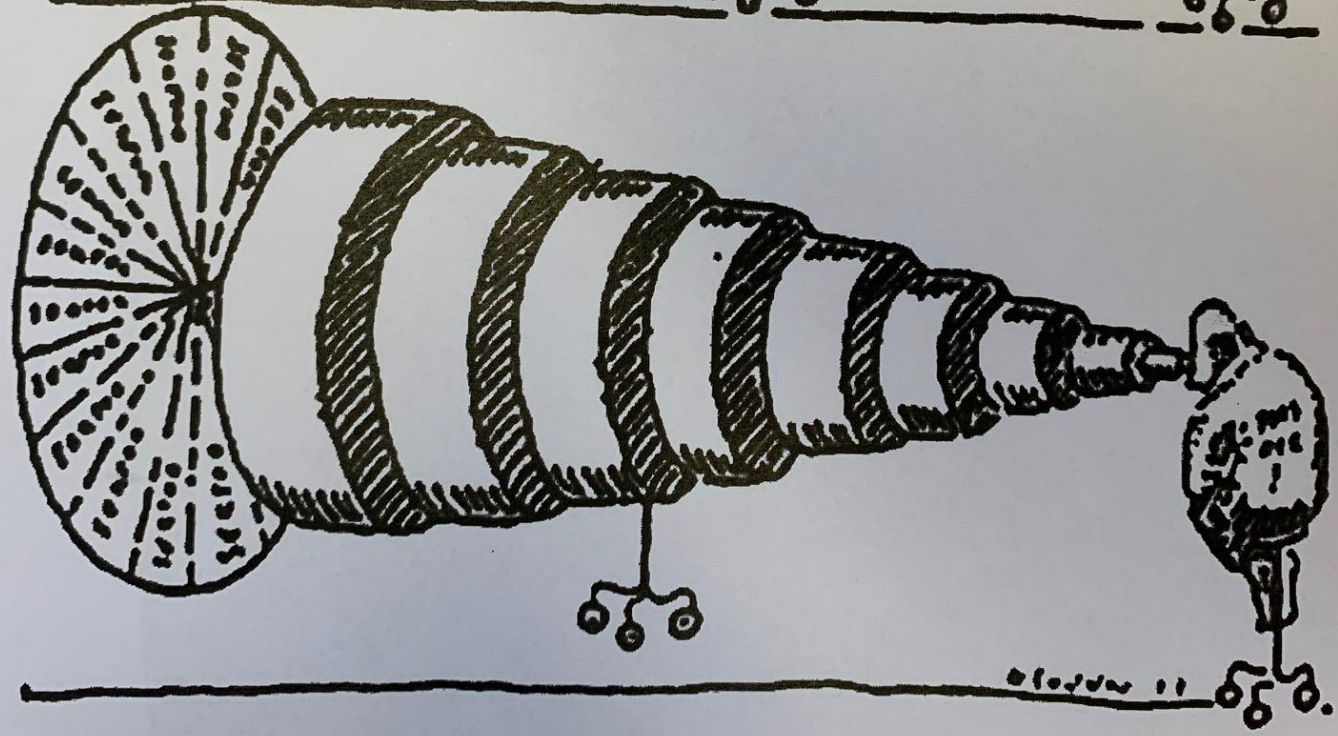
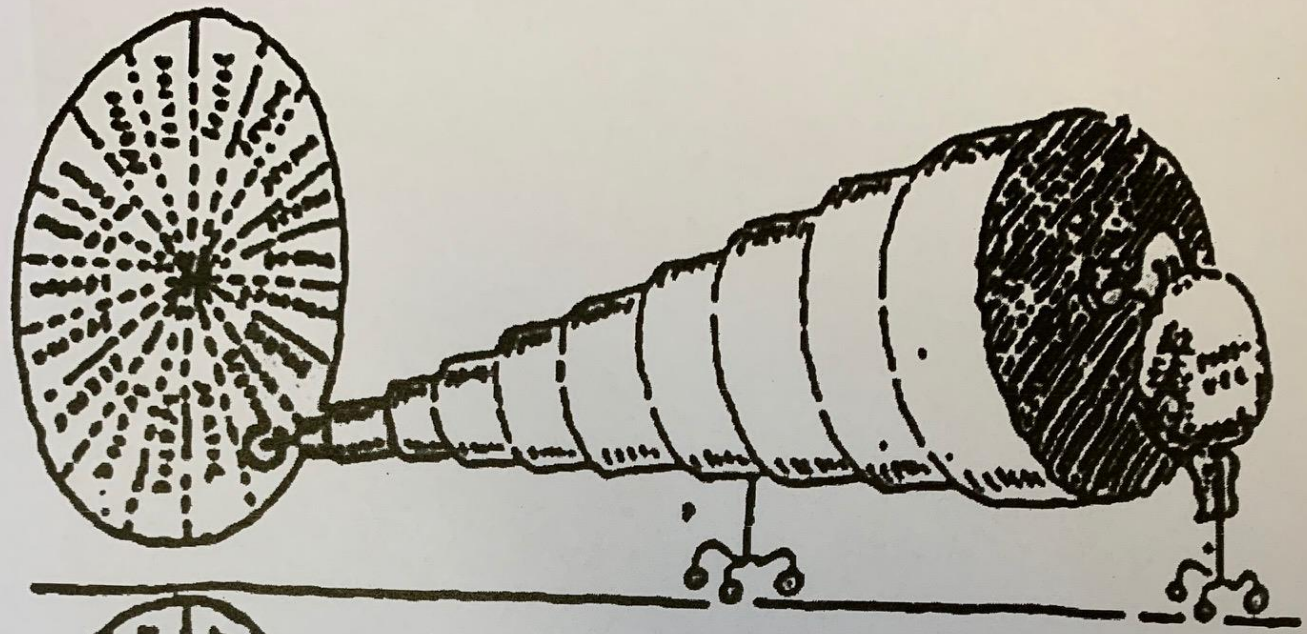
Langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med å utvikle sentrum gjør at Sandnes tildeles statens pris for bærekraftig by- og stedsutvikling i 2022. Ifølge juryen, har Sandnes gjennom de senere år gjort flere grep for å snu en negativ utvikling og skape et attraktivt og identitetsskapende sentrum, som er drivende for byens utvikling.

Forretting og nybygg, nye byrom og oppgraderte gater, flere kulturinstitusjoner i sentrum og god bevaring av historiske bygg, ny videregående skole og åpning av deler av Storåna har vært viktig for at Sandnes har lyktes med sitt byutviklingsarbeid.

- [Pressemelding: Sandnes er Norges mest attraktive by](#)
- [Attraktiv by-prisen i regjeringen.no](#)
- [Attraktiv by-prisen \(Facebook\)](#)

- [regjeringen.no/plannytt](https://www.regjeringen.no/plannytt)
- [Meld deg på «Plannytt»](#)
- www.regjeringen.no/stedsutviklingsnytt
- [Meld deg på «Stedsutviklingsnytt»](#)

Takk for oppmerksomheten!

